

Технологія ДАО може змінити відношення до самого навчання, т.к. дозволяє не просто отримати формальний документ, а є основною для повного розкриття здібностей учасника і підвищення його соціальної захищеності.

Сучасне навчання, виступаючи і в ролі засобу отримання високого соціального статусу, соціального фільтра, має в той же час і мету саморозвитку, самореалізації, самоудовлетворення індивіда. В тому випадку, коли навчання сприймається в єдності його цільової і опосередковуючої сторони, стає можливим гармонічно вписати індивіда в контекст конструктивного взаємодія з іншими людьми. Ця гуманістична домінуюча може бути найбільш прийнятною при побудові сучасних освітніх стратегій.

Фаталієва А.В., студ., гр. ЕП-15м, Сисоліна Н.П., к.е.н., доц.
Кіровоградський національний технічний університет
м. Кіровоград, Україна

ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Вихід України з тривалої економічної кризи безпосередньо пов'язаний з поліпшенням фінансового стану суб'єктів господарювання в усіх сферах діяльності. За таких умов важливим стає застосування сучасних механізмів, принципів, ефективних методів, інструментів в управлінні підприємствами для фінансування необхідного обсягу витрат та забезпечення бажаного рівня доходів. Вагомим резервом в напрямку покращення діяльності підприємств є підвищення ефективності використання їх фінансових ресурсів, які займають значну питому вагу в структурі активів підприємств.

Проблеми формування та використання фінансових ресурсів підприємств висвітлюються у працях українських економістів В.Л.Андрущенка, В.М.Бородюка, З.С.Варналія, О.Д.Василика, В.М.Геєця, А.С.Гальчинського, В.І.Грушка, А.І.Даниленка, О.І.Пилипченка, А.М.Поддєрьогіна, М.І.Савлука, та ін., а також зарубіжних Д.А.Аллахвердіяна, І.А.Аветисяна, Г.В.Базарової, А.М.Бірманна, Є.О.Вознесенського, В.О.Галана, В.П.Дьяченка, В.М.Радіонової, М.І.Ткачук тощо. Дослідження в цьому напрямі є одними з пріоритетних, і вимагають подальшого теоретичного та практичного обґрунтування.

Метою дослідження є аналіз теоретичних підходів щодо формування та управління використанням фінансових ресурсів, визначення найчастіше застосовуваних коефіцієнтів, за допомогою яких оцінюється ефективність використання таких ресурсів.

Специфіка фінансових ресурсів виявляється в тому, що вони завжди виступають у грошовій формі, мають розподільний характер і відбивають

формування і використання різноманітних видів прибутків і нагромаджень суб'єктів господарської діяльності сфери матеріального виробництва, держави й учасників невиробничої сфери.

В економічній літературі існує розмаїття точок зору щодо визначення сутності фінансових ресурсів. М.Я. Коробов стверджує, що фінансові ресурси підприємства – це його власні і позичкові грошові фонди цільового призначення, які формуються у процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу та використовуються у статутних цілях підприємства [1]. На думку В.М. Радіонової, фінансові ресурси підприємства – це грошові доходи і надходження, які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і призначенні для виконання фінансових зобов'язань, здійснення затрат із розширеного відтворення і економічного стимулювання працівників [2]. О.Д. Василик розглядає фінансові ресурси як грошові накопичення і доходи, що створюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб [3]. Отже, під фінансовими ресурсами на сьогодні слід розуміти сукупність усіх грошових ресурсів, які надійшли на підприємство за певний період або на певну дату у процесі реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (операційна діяльність), основних і оборотних засобів (інвестиційна діяльність) і видачі зобов'язань (майнових і боргових – фінансова діяльність).

Специфічний зміст фінансових ресурсів досить повно визначається наявністю певних ознак: фонди коштів акумуляційного характеру, що утворюються в результаті виробництва, розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту і національного доходу; кінцеві прибутки, тобто кошти, призначені для обміну на товари; прибутки після реалізації товарів. Отже, джерелами формування фінансових ресурсів є амортизація, прибуток, відрахування до фонду соціального страхування і пенсійного фонду, податок на додану вартість, акцизи, податки з населення, надходження від зовнішньоекономічних операцій та продажу населенню цінних паперів.

Фінансові відносини підприємства виникають тоді, коли на грошовій основі відбувається формування власних ресурсів підприємства, його прибутків, залучення позичкових джерел фінансування господарської діяльності, розподіл прибутків, що утворюються в результаті цієї діяльності, їхнє використання на цілі розвитку підприємства. Формування раціональної структури джерел фінансових ресурсів підприємницьких структур для фінансування необхідного обсягу затрат та забезпечення бажаного рівня доходів є одним із найважливіших завдань фінансів цих структур.

Аналізуючи ринкові та структурні перетворення в промисловості України, виникає необхідність розробки цілісної системи принципів управління фінансовими ресурсами підприємства, які орієнтуються на нові умови функціонування, а саме: забезпечення конкурентної переваги як

основної мети розвитку підприємства; оцінка ресурсного потенціалу підприємства як сукупності трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, що забезпечують можливість реалізації його цілей; одноманітність техніко-економічних механізмів розподілу ресурсів на усіх рівнях технологічної структури; зіставлення фінансового потенціалу з цільовими стратегічними орієнтирами і прийнятним рівнем ризику для забезпечення фінансової безпеки підприємства; системність управління фінансовими ресурсами і ризиками. Теоретична база управління фінансовими ресурсами підприємства представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Теоретична база управління фінансовими ресурсами підприємства

Концепції, методи, механізми та інструменти	Характеристика	Зв'язок з управлінням фінансовими ресурсами
1	2	3
Системний підхід (концепція)	Заснована на загальній теорії систем, що вказує на специфіку, сутність об'єкту управління як системи та усі взаємозв'язки з іншими господарськими	Дозволяє розглядати процес управління фінансовими ресурсами підприємства як систему взаємозв'язаних елементів, на основі обліку властивостей системи, її складових і синергічного ефекту
Стратегічний менеджмент (як концепція)	Управління, засноване на цілях, формуванні та реалізації стратегій, спрямованих на досягнення поставлених цілей	Сприяє реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами в нових ринкових умовах
Концепція фінансової безпеки	Містить сукупність теоретичних положень стратегій, елементів, що забезпечують фінансову безпеку господарської системи	Забезпечує довготривалу стійкість фінансових стосунків підприємств, забезпечуючи досягнення безпеки підприємств.
Управління надійністю (як метод)	Управління, засноване на виявленні причин порушення надійності роботи підприємства	Сприяє підвищенню фінансової безпеки, виявленню специфічних ризиків надійності підприємства
Бюджетування і внутрішній аудит (як механізми)	Бюджетування - механізм управління фінансовими ресурсами підприємства на основі бюджету окремих підрозділів. Внутрішній аудит - оцінка і підвищення ефективності процедур управління ризиками та небезпеками, внутрішнього фінансового контролю та управлінських процесів	Сприяють реалізації функцій антикризового управління, спрямованого на фінансову стійкість підприємства
Управління ризиками (як інструментарій)	Управління, засноване на ідентифікації, моніторингу і мінімізації ризиків	Дозволяє виявити і нівелювати ризики, які властиві процесу управління фінансовими ресурсами

Висока залежність фінансових результатів виробничо-господарської діяльності підприємства від безлічі зовнішніх і внутрішніх загроз, визначають необхідність розробки такої системи управління фінансовими ресурсами, яка б дозволяла виконувати стратегічні та поточні цільові установки. Для цього необхідно, при ухваленні рішень з управління

фінансовими ресурсами, визначити сукупність фінансових показників, що характеризують цільову ефективність їх виробничо-господарської діяльності в умовах конкурентного ринку. Головною метою управління фінансовими ресурсами підприємства є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періоді. Ця мета одержує конкретне вираження в забезпеченні максимізації ринкової вартості підприємства, що реалізує кінцеві фінансові інтереси його власників. Оцінку якості управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно проводити за критеріями стійкості, платоспроможності та ділової активності, які розглядаються через показники структури капіталу, ліквідності та оборотності, що дає можливість кількісно оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень рентабельності та динаміку розвитку підприємства.

Якість використання фінансових ресурсів може бути оцінена через ефективність використання, при цьому ефективність забезпечується впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів: економічних, правових, соціальних та інших. Незважаючи на велику кількість фінансових коефіцієнтів та різноманітних підходів щодо визначення ефективності використання фінансових ресурсів, необхідно впровадити таку систему критеріїв та їх нормативних значень, яка б допомагала найбільш точно оцінити ефективність використання наявних фінансових ресурсів на підприємстві на сучасному етапі і яка була б зрозумілою, аргументованою та враховувала вид економічної діяльності суб'єкта господарювання.

Література

1. Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: навч. підручник. - 2-ге вид. перероб.-К.: Либідь, 2002. - 384 с.
2. Родіонова О. М. Основи економіки. – Київ: Зодіак-Еко, 1995. – 244 с.
3. Василик О.Д. Теорія фінансів: навч. підручник.- К.: НІОС, 2000. - 416с.
4. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: навч. посібник — К.: Либідь, 2002. – 365с.

Федосенко Л.В., к.е.н., доц., Марченко Л.Н., к.т.н., доц.
Гомельский государственный университет имени Франциска Скорины
г. Гомель, Беларусь

МАЛЫЙ БИЗНЕС В ГОМЕЛЬСКОМ РЕГИОНЕ: ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ

Мировой опыт в вопросах развития малого и среднего бизнеса свидетельствует о том, что данный вид предпринимательской деятельности способствует ускорению экономического роста страны, позволяя нейтрализовать безработицу и другие негативные явления рыночной экономики, а также является одним из эффективных путей самореализации человека. В экономически развитых странах число малых и средних